

**UITTREKSEL UIT HET NOTULENBOEK VAN DE GEMEENTERAAD
ZITTING VAN 19/06/2023.**

Aanwezig:

Peter Lambrechts, Voorzitter
Bart Seldeslachts, Burgemeester
Luc Abrams, Marleen Van den Eynde, Wim Claes, Willem Wevers, Sophie Baeckelmans, Cindy Vanbaeden, Schepenen
Ronny Roofthoof, Ann Dierickx, Marion De Bock, Mia Wauters, Anja Poortmans, Yvonne De Ridder, Guido Daelemans, Walter Claes, Fons Francken, Luc Blommaerts, Begga Van linden, Marc Van den Brande, Eric Van den Eynde, Marc Bellinkx, Wim Annaert, Joost Fillet, Marjan De Nayer, Nele Van der Spiegel, Raadsleden
Kizzy Rombaut, Waarnemend algemeen directeur

Verontschuldigd:

Felicia Van Thuyne, Raadslid

**DE GEMEENTERAAD
In openbare zitting**

Onderwerp: Deontologische code voor mandatarissen - Goedkeuring - Goedgekeurd

Besluit: Goedgekeurd met eenparigheid van stemmen.

Artikel 1.

De gemeenteraad keurt de nieuwe deontologische code voor mandatarissen goed, zoals in bijlage.

Art. 2.

Deze nieuwe deontologische code vervangt de deontologische code die goedgekeurd werd door de gemeenteraad op 17 september 2007.

Feiten en Context

Vanaf maart 2023 zijn alle steden en gemeenten in Vlaanderen verplicht om een deontologische commissie op te richten. Die moet erop toezien dat de lokale politieke mandaten op een verantwoorde manier ingevuld worden. Het Vlaams Parlement keurde het decreet deontologische commissie op 1 februari 2023 goed. Tot nu toe beschikte 1 op 3 lokale besturen over een deontologische commissie. In art. 39 van het decreet lokaal bestuur dat bepaalt dat de gemeenteraad een deontologische code aanneemt, wordt een bepaling opgenomen die de verplichting tot oprichting van een deontologische commissie inschrijft, alsook de minimale vertegenwoordiging van elke fractie in die deontologische commissie. Deze wijziging werkt ook door naar de raad voor maatschappelijk welzijn. Ook niet-gemeenteraadsleden en externe experts kunnen zetelen in de deontologische commissie. Het gaat om een gespecialiseerd orgaan waarin ook onafhankelijke experts als volwaardige leden kunnen zetelen, hetgeen betekent dat de deontologische commissie niet mag beschouwd worden als een gemeenteraadscommissie zoals bedoeld in art. 37 DLB.

De deontologische code regelt de wijze waarop de deontologische commissie samenkomt om te vergaderen, alsook het openbare of gesloten karakter van die vergaderingen. Art. 28 DBL, dat handelt over het openbare karakter van de vergaderingen en de uitzonderingen daarop, is niet van toepassing op de vergaderingen van de deontologische commissie. De deontologische code regelt de bevoegdheid van de deontologische commissie. Als de deontologische commissie een onderzoek naar een inbreuk op de deontologische code heeft afgerond, brengt ze de gemeenteraad op de hoogte van dat onderzoek en van haar advies of uitspraak. De deontologische commissie kan zelf een einduitspraak doen en een berisping uitspreken bij een overschrijding van de deontologische code, maar het is ook mogelijk dat de deontologische commissie alleen advies verleent aan de gemeenteraad en dat die raad de einduitspraak doet. Die keuze behoort tot de autonomie van het lokaal bestuur.

Na de plenaire goedkeuring door het Vlaams Parlement, bekrachtigde de Vlaamse Regering dit voorstel van decreet op 3 februari 2023. Daarna werd de publicatie in het Belgisch Staatsblad aangevraagd. De nieuwe regeling gaat in 10 dagen na de publicatie in het Belgisch Staatsblad.

Lokale besturen zijn al sinds 2007 verplicht om een deontologische code vast te leggen. De deontologische code is een algemene leidraad voor lokale mandatarissen om deontologisch correct te handelen als ze hun mandaat uitoefenen. De deontologische commissie zal toezien op die code.

De parlementsleden die het voorstel tot aanvulling van het decreet lokaal bestuur indienden, stelden vast dat door het bestaan van een deontologische commissie de deontologie in een gemeente automatisch het onderwerp gaat uitmaken van regelmatig debat. Een op de drie lokale besturen heeft vandaag al een deontologische commissie die toeziet op de naleving van de deontologische code. De indieners vinden dat in de huidige tijdsgeest en met de stijgende aandacht voor het integer en deontologisch uitoefenen van een politiek mandaat en het belang daarvan, het noodzakelijk is dat er een gespecialiseerd orgaan is dat zich uitspreekt over de toepassing van de deontologische code. Deze deontologische commissie is geen gemeenteraadscommissie zoals de eventuele andere commissies van de gemeenteraad. De samenstelling gebeurt volgens andere regels: naast minstens één lid van elke fractie in de raad is er eventueel plaats voor onafhankelijke experts. Voor de werking en de bevoegdheid van de deontologische commissie zijn er geen regels, die bepaalt het lokaal bestuur zelf.

Een code en een op papier samengestelde commissie zijn een begin, maar zeker zo belangrijk is het proces om tot die code te komen. Beter dan te moeten reageren op een vermeende schending van de deontologische code is met elkaar in gesprek gaan over wat wel en wat niet kan. Een deontologische code dient immers in de eerste plaats om de mandatarissen te beschermen. Als je bv. weet onder welke voorwaarden je geschenken mag aannemen of op uitnodigingen kan ingaan, dan weet jij ook wanneer dat niet kan. De oprichting van de deontologische code is alvast een goede aanleiding om het gesprek aan te gaan.

Door een wijziging van het decreet lokaal bestuur moeten vanaf 2 maart 2023 alle lokale besturen die nog geen deontologische commissie hebben er één oprichten. Dat moet zowel in de gemeente als in het OCMW. Lokale besturen die wel al een deontologische commissie hebben, moeten deze conformeren aan de nieuwe bepalingen daarover in het DLB.

De decreetwijziging werkt ook door het OCMW, en houdt in dat:

1. de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn elk een deontologische commissie moeten oprichten;

2. de deontologische codes van zowel de gemeenteraad als de raad voor maatschappelijk welzijn regels moeten bevatten over de deontologische commissie, meer bepaald over de:

- samenstelling
- werking
- bevoegdheid

3. de deontologische commissie van de gemeenteraad en die van de OCMW-raad bestaan beiden minstens uit één vertegenwoordiger per fractie in de gemeenteraad + 1 voorzitter (= de voorzitter van de gemeenteraad/OCMW-raad). Op deze manier zullen de commissies bestaan uit een gelijk aantal leden voor de meerderheidsfracties (2 leden + 1 voorzitter) en de oppositiefracties (3 leden).

Ook al is het juridisch nodig om voor de gemeente en het OCMW een aparte deontologische code en commissie te hebben, wordt er toch aangeraden om deze maximaal op elkaar af te stemmen. Het komt de duidelijkheid, de expertise van de leden en de praktische werking ten goede als de gemeentelijke deontologische commissie en die van het OCMW samengesteld zijn uit dezelfde mensen en gelijkaardige bevoegdheden en werkingsregels hebben.

Bevoegdheid

Decreet lokaal bestuur van 22 december 2017; Art. 39: De gemeenteraad neemt een deontologische code aan en richt een deontologische commissie op. De deontologische code regelt ook de samenstelling, werking en bevoegdheid van de deontologische commissie. De deontologische commissie bestaat minstens uit één vertegenwoordiger per fractie in de gemeenteraad.

Juridische grond

- Decreet lokaal bestuur van 22 december 2017
- Het decreet van 3 februari 2023 tot wijziging van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur

Inspraak en advies

Overleg tussen waarnemend algemeen directeur, voorzitter GR/RMW en voorzitters fracties:

- We baseren deontologische code op model VVSG
- Deontologische commissie zal bestaan uit 1 lid per fractie + 1 voorzitter (= GR/RMW-voorzitter) + 1 secretaris (= algemeen directeur) (+ eventuele plaatsvervangers zoals vermeld in art. 34 van de code)
- Momenteel zijn er geen presentiegelden mogelijk, wel op te volgen in toekomst (afhankelijk van mogelijke wijziging van het statuut van mandataris)

Financiële weerslag - BBC

Momenteel is er geen financiële weerslag verbonden aan de deontologische code.

Bij Bevel,
De Waarnemend algemeen directeur
(wg) Kizzy Rombaut

De Voorzitter
(wg) Peter Lambrechts

Voor eensluidend uittreksel
Kontich, 21 juni 2023

Kizzy Rombaut
Waarnemend algemeen directeur

Peter Lambrechts
Voorzitter

